

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Colonial Calvinism: colonial ideologies of Dutch clergymen in Batavia, ca. 1700-1850

Meer, A. van der

Citation

Meer, A. van der. (2025, October 23). *Colonial Calvinism: colonial ideologies of Dutch clergymen in Batavia, ca. 1700-1850*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4279534>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4279534>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bibliography

Archival Collections and Primary Sources

ACA – Archief van de Nederlandse Hervormde Kerk; Classis Amsterdam
Stadsarchief Amsterdam (SA), toegang 379.

ACW – Archief Classis Walcheren
Zeeuws Archief, toegang 28 - Nederlands Hervormde Kerk, Classis Walcheren / Classis Middelburg, 1574–1983, www.archieven.nl.

ANRI – Arsip Nasional Republik Indonesia (National Archives of Indonesia)

- **KRB – Kerkenraad Batavia:** From the *Archief van de protestantse gemeenten in Batavia en van enige andere protestantse kerken buiten Batavia*, see: Louisa Balk, F. van Dijk, and D. J. Kortlang, *The Archives of the Dutch East India Company (VOC) and the Local Institutions in Batavia* (Jakarta, 2007), 527–45.
- **Algemene Secretarie Batavia.**
- **K66a – Raad van Indië (Council of the Indies).**
- **K66b – Raad van Justitie (Council of Justice).**

BPA & BPB – Source publications regarding the church on Ambon / Banda
Niemeijer, H. E., and Th. van den End. *Bronnen betreffende Kerk en School in de Gouvernemenen Ambon, Ternate en Banda ten tijde van de VOC, 1605–1791*. 4 vols. Leiden, 2015–2018.

BMM – Source publication regarding the nineteenth-century mission and church in the mid-Moluccas

De Jong, Christiaan G. F. *De protestantse kerk in de Midden-Molukken, 1803–1900: Een bronnenpublicatie* (Zoetermeer, 2004).

Boekzael – Scientific and ecclesiastical magazine. Published under different titles

- Eighteenth century: titled among others *Maendelyke Uittreksels, of de Boekzaal der Geleerde Waerrelt*, published by Dirk onder de Linden, Amsterdam.

- Nineteenth century: titled among others *Boekzaal der geleerde wereld: en tijdschrift voor de Protestantsche kerken in het koninkrijk der Nederlanden*, published by de Erven D. onder de Linden en Zoon, Amsterdam.

Hauptarchiv Franckesche Stiftungen

Studienzentrum August Hermann Francke.

HUA – Het Utrechts Archief

- **OSA – Oud Synodaal Archief van de Nederlandse Hervormde Kerk**, toegang 1401.
- **Handschriften van de Nederlandse Hervormde Kerk**, toegang 1403.
- **RvZ – Raad voor de Zending: rechtsvoorgangers**, toegang 1102-1.

NA – Nationaal Archief (The Hague, Netherlands)

- **VOC – Verenigde Oostindische Compagnie**, toegang 1.04.02.
- **Radermacher Family Archive**, toegang 1.10.69.
- **Commissie tot de Zaken der Protestantse Kerken in Nederlands Oost- en West-Indië (...)**, toegang 2.10.12.

NIP – Nederlandsch-Indisch Plakaatboek

Chijs, J.A. van der. *Nederlandsch-Indisch Plakaatboek, 1602–1811*. 17 vols. The Hague, 1885–1900.

Realia

General Resolutions of the Governors-General and Councillors of Dutch Asia. <https://sejarah-nusantara.anri.go.id/>

Source publications on Moluccas

Van Fraassen, Ch. F. *Bronnen betreffende de Midden-Molukken: 1796–1902* (s.l., 1997). <https://resources.huygens.knaw.nl/middenmolukken1900-1942>

Selm, M. van, *De protestantse kerk op de Banda-eilanden 1795–1923: Een bronnenpublicatie* (Zoetermeer, 2004).

Published Primary Sources

Acta van het Zending-Congres, gehouden te Amsterdam, volgens opdracht der voorloopige Synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken, op den 28sten, 29sten en 30sten januari 1890. (Amsterdam, 1890).

Algemeene vaderlandsche letter-oefeningen. (Amsterdam, 1763).

Andreae, Jouwert, Dirk Lenting, and Martinus Nijhoff ('s Gravenhage). *Catalogus eener belangrijke verzameling boeken en plaatwerken nagelaten door de Heeren J. Andreae ..., Dr. D. Lenting ... en anderen, waarvan de verkooping zal plaats hebben op Dingsdag 10 April 1877 ... door ... Martinus Nijhoff, Boekhandelaar te 's Gravenhage.* ('s Gravenhage, 1877).

Baldaeus, Philippus. *Naauwkeurige beschryvinge van Malabar en Choromandel, der zelve aangrenzende ryken, en het machtige eyland Ceylon: nevens een omstandige en grondigh doorzochte ontdekking en wederlegginge van de afgoderye der Oost-Indische heydenen....* (Amsterdam, 1672).

Batavia, de hoofdstad van Neêrlands O. Indien, in derzelve gelegenheid, opkomst, voortreffelyke gebouwen, hooge en laage regeering, geschiedenissen, kerkzaaken, koophandel, zeden, luchtsgesteldheid, ziekten, dieren en gewassen, beschreeven: met plaaten. (Amsterdam, 1782).

Beschryving van Batavia, met des zelfs Kasteel en publyke gebouwen ... Vermeerdert met een dagverhaal van het voorgevallen op Tungerang. (Amsterdam, 1741).

Buddingh, Steven Adriaan. *Proeve eener chronologisch-historische schets van de lotgevallen der Protestantsche Kerk in Nederlandsch Oost-Indië, van 1615 tot 1857.* (Arnhem, 1857).

Caron, François. *Voorbeeldt des openbaeren godsdiensts, bestaende in de verhandelinge van de XII Articulen des geloofs, de wet Godes, 't Gebedt des heeren, mitsg. de Feest- bid- en danck-texten, in 40 praedicatien, gestelt [in het Maleis]: Tsjeremin acan pegang agama etc.* (Amsterdam, 1738).

Chijs, J. A. V. *De Latijnsche Scholen van 1642 en 1666, alsmede het Seminarium van 1745 te Batavia: proeve eener geschiedenis van het Onderwijs in Nederlandsch Indië.* (Batavia, 1860).

Consideratien en aenmerkingen omtrent de tyt van de bedieninge des h. doops en avondmaels aen de bejaerde heidenen en muhammedanen ... in de kerk van Batavia ... welke zig tot de christen kerk bekeeren (Delft, 1733).

Costa, Isaïc da. *Israël en de volken: Een overzicht van de geschiedenis der Joden tot op onzen tijd.* (Haarlem, 1849).

Dam, Pieter van. *Beschryvinge van de Oostindische Compagnie, derde boek.* ('s-Gravenhage, 1943).

Dam, Pieter van. *Beschryvinge van de Oostindische Compagnie, vierde Boek.* (Den Haag, 1954).

De Vereeniging Christelijke Stemmen. (Amsterdam, 1852).

Gedenk-boek der Willems-kerk te Batavia. (Batavia, 1840).

Gedenkboek der feestelijke vereeniging van oud-studenten der vaderlandsche Hoogescholen, gehouden te Batavia, den tweeden Augustus MDCCCXLIV. (Batavia, 1844).

Gützlaff, Karl Friedrich August. *Geschiedenis der uitbreiding van Christus Koningrijk op aarde, sedert de dagen der Kerkhervorming tot op den tegenwoordigen tijd: inzonderheid met betrekking tot de zendelingen en zendeling-genootschappen.* (Rotterdam, 1828).

Haafner, Jacob. *Lotgevallen en vroegere zeereizen*. (Amsterdam, 1820).

Haafner, Jacob, Jaap de Moor, and Paul van der Velde. *Verhandeling over het nut der zendelingen en zendelings-geenootschappen: een kritiek op zending en kolonialisme*. (Hilversum, 1993).

Haan, Frederik de. *Priangan, De Preanger Regentschappen onder het Nederlandsch Bestuur tot 1811, tweede deel*. (Batavia, 1911).

Handelingen van de Algemeene Synode der Christelijke Hervormde Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden: 1852. ('s Gravenhage, 1852).

Handelingen van de Algemeene Synode der Christelijke Hervormde Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden: 1854. ('s Gravenhage, 1854).

Handelingen van de gewone vergadering van de Algemeene Synode der Nederlandse Hervormde Kerk: 1858. ('s Gravenhage, 1858).

Handelingen van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk in den jare 1856. ('s Gravenhage, 1856).

Herderlyke en vaderlyke brief, houdende aan de bloeyende hervormde gemeente, binnen deze stad vergaderd; tot ontdekkinge van, en waarschouwinge tegen de gevaarlyke dwalingen van die lieden, dewelke onder den naam van Hernhuthers bekend zyn. (Amsterdam, 1738).

Hofhout, Johannes. *Bataviasche historische, geographische, huishoudelyke en reis-almanach of nuttig en noodzaakelyk handboek voor hun, die naar Oost-Indiën varen, of kundigheid van die gewesten begeeren*. (Rotterdam, 1788).

Hofstede, Petrus. *Antwoord op de vraag, voorgesteld door de Hollandsche Maatschappij der Weetenschappen te Haarlem: Welke zyn de beste middelen, om de ware en zuivere leer van het Evangelie onder de bewoners der colonien van den staat, meer te bevestigen, en in die landstrecken voort te planten?* (Haarlem, 1776).

Hofstede, Petrus. *Oost-indische kerkzaken zoo oude als nieuwe: meest alle, uit oorspronglyke en ongedrukte stukken by een versameld, in orde gebragt, en beredeneerd; waar in, met inlassing van vele andere wetenswaardige zaken, het verëeuwd geschil, of een enkele Kerkeraad, in Oost-Indiën, het recht heeft, om Proponenten te maken, en Predikanten te ordenen (van welks juiste bepaling het welvaren der Kerk, in die Gewesten mid-delyker wyze afhangt) naauwkeuring onderzocht, en, in den ontkennenden zin, op het gezag van omwraakbare bewysstukken, zedig beslist wordt*. (Rotterdam, 1779).

Hofstede, Petrus. *Oost-indische kerkzaken zoo oude als nieuwe: meest alle, uit oorspronglyke en ongedrukte stukken by een versameld, in orde gebragt, en beredeneerd; waar in, met inlassing van vele andere wetenswaardige zaken, het verëeuwd geschil, of een enkele Kerkeraad, in Oost-Indiën, het recht heeft, om Proponenten te maken, en Predikanten te ordenen (van welks juiste bepaling het welvaren der Kerk, in die Gewesten mid-delyker wyze afhangt) naauwkeuring onderzocht, en, in den ontkennenden zin, op het gezag van omwraakbare bewysstukken, zedig beslist wordt*. (Rotterdam, 1780).

Hoëvell, Wolter Robert van. *Slaven en vrijen onder de Nederlandsche wet*. (Zalt-Bommel, 1855).

Hoogendorp, Godofridus 't Hoen. *Batavia's Kerkgevaarte plegtig ingewyt onder een verhandelinge van Gods Belofte aan Israel, Exod: 20: 24*. (Batavia, 1737).

- Hooyman, Jan. *Vervolg der verhandeling over den tegenwoordigen staat van den landbouw in de ommelanden van Batavia*. (Batavia, 1780).
- Hooykaas, J. C. *Repertorium op de koloniale litteratuur op systematische inhoudsopgaaf van hetgeen voorkomt over de kolonien ... van 1595 tot 1865*. (Amsterdam, 1877).
- Ijzerman, Jan Willem, and Koninklijk Instituut voor de Tropen. *Catalogus van de Tentoonstelling Ter Herdenking van Het 300-Jarig Bestaan van Batavia*. (Amsterdam, 1919).
- Iperen, Josua van. *Beschryvinge van eenen witten neger van het eiland Bali*. (Batavia, 1781).
- Iperen, Josua van. *Intrede te Batavia, nevens eene inleidings-redevoering tot de openbaare lessen over de wysbegeerte en fraaije letteren*. (Amsterdam, 1780).
- Javasche Courant*. (Batavia, 1828).
- Jutting, Th. *Geschiedenis der Evangelisch-Luthersche gemeente te Batavia*. (Utrecht, 1845).
- Kist, Nicolaas Christiaan. *Neêrlands bededagen en biddagsbrieven: eene bijdrage ter opbouwning der geschiedenis van staat en kerk in Nederland*. (Leiden, 1848).
- Leers, J. F. C. *Naamregister der hervormde predikanten in het Koninkrijk der Nederlanden en deszelfs Oost- en West-Indische bezittingen, alsmede der hoogleeraren in de Godgeleerdheid aan de hoogeschoolen en athenæen, met aanwijzing hunner vroegere en tegenwoordige standplaatsen; benevens de namen der candidaten*. (Gravenhage, 1853).
- Lenting, D. *Twee gelegenheids leerredenen: De eene bij de eerste jaarlijksche feestviering van het Genootschap van Waterloo, te Batavia gevestigd, op den 19 junij 1826, en de andere bij de viering van 's konings geboortedag, invallende op zondag den 24 augustus 1823: beiden uitgesproken te Batavia*. (Batavia, 1826).
- Medhurst, W. H. *A Dissertation on the Theology of the Chinese, with a View to the Elucidation of the Most Appropriate Term for Expressing the Deity in the Chinese Language*. (Shanghai, 1847).
- Metzlar, Jacob Casper. *Bede-stonden, gehouden te Batavia*. (Utrecht, 1787).
- Metzlar, Jacob Casper. *Bede-stonden, gehouden te Batavia*. (Utrecht, 1788).
- Metzlar, Jacob Casper. *Levensschets van Jacob Casper Metzlar, tot en met zijne vijftigjarige herinnerings-leerrede, den 29 Februarij 1824 te Groningen uitgesproken*. (Groningen, 1824).
- Mijer, Pieter. *Geschiedenis der Nederlandsche Oost-Indische bezittingen onder de Fransche heerschappij*. (Batavia, 1839).
- Militaire spectator: Tijdschrift voor het Nederlandsche leger*. (Broese, 1840).
- Millar, Robert. *Histori van de voortplanting van den christelyken godsdienst, en van den ondergang des heidendoms zedert den beginne tot op dezen tyd*. (Amsterdam, 1764).
- Millar, Robert. *The History of the Propagation of Christianity and Overthrow of Paganism*. (London, 1726).
- Missionary Sketches*. (London, 1835–1838).
- Nader elucidatie over de consideratien en aanmerkingen (...)*. (Delft, 1734).

- Nederlandse Hervormde Kerk. *Handelingen van de Algemeene Synode der Christelijke Hervormde Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden: 1852.* ('s Gravenhage, 1852).
- Nederlandse Hervormde Kerk. *Handelingen van de Algemeene Synode der Christelijke Hervormde Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden: 1854.* ('s Gravenhage, 1854).
- Nederlandse Hervormde Kerk. *Handelingen van de gewone vergadering van de Algemeene Synode der Nederlandse Hervormde Kerk: 1858.* ('s Gravenhage, 1858).
- Nederlandsche Hervormde Kerk. *Handelingen van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk in den jare 1856.* ('s Gravenhage, 1856).
- Nederlandsche Staatscourant.* 1848.
- Nieuwe Nederlandsche bibliotheek, waarin beoordelingen en berichten van verscheidene boeken en kleindere geschriften, benevens eenige mengstukken, worden opgegeeven...* (Rotterdam, 1781).
- Nieuwe vaderlandsche letter-oefeningen, waar in de boeken en schriften, die dagelyks in ons vaderland en elders uitkomen, oordeelkundig tevens en vrymoedig verhandeld worden: benevens mengwerk, tot fraaije letteren, konsten en weetenschappen betrekkelyk.* (Amsterdam, 1768).
- Radermacher, Jacob Cornelis Matthieu. *Proeve tot de opvoeding van een jongman van geboorte.* (s.l., 1783).
- Radermacher, Jacob, and Willem van Hogendorp. *Korte schets van de bezittingen der Nederlandsche Oost-Indische Maatschappij, benevens eene beschrijving van het Koninkrijk Jaccatra en de stad Batavia.* (Batavia, 1825).
- Regeringsalmanak Voor Nederlandsch-Indië, 1941, tweede gedeelte.* (Batavia, 1941).
- Reglement voor het onderwijs en de onderwijzers in het Parapattan Weezen-Gesticht.* (Batavia, 1854).
- Rogierius, Abraham. *De open-deure tot het verborgen heydendom: ofte waerachtigh vertoogh van het leven ende zeden; mitsgaders de religie, ende gods-dienst der Bramines, op de Cust Chormandel, ende de landen daar ontrent.* (Leyden, 1651).
- Rumphius, G. E. *De Ambonse historie: behelsende een kort verhaal der gedenkwaardigste geschiedenissen zo in vrede als oorlog voorgevallen Sedert dat de Nederlansche Oost-Indische Compagnie het Besit van Amboina gehad heeft.* Vol. 2. (Amboina, 1678).
- Schouten, Wouter. *Reistogt naar en door Oostindiëndeel I* (Utrecht, 1775).
- Staatkundig en staathuishoudkundig jaarboekje.* (Amsterdam, 1849).
- Staatsblad van Nederlandisch Indië.* 1845.
- Staatsblad van Nederlandisch Indië van 1816–1845, met register.* 1847.
- Staatsblad van Nederlandisch Indië.* 1847.
- Staten-Generaal. *Verslag der handelingen.* (1853).
- Temmink, Johannes. *Des menschen stryd op aarde, en de noodzaaklyheid der lydzaamheid, by de openinge en sluitinge des jaars 1760, in twee leer redenen voorgesteld* (Amsterdam, 1769).
- Temmink, Johannes. *Het hogepriesterlyk gebed van Christus, of Verklaring over het zeventiende capittel van het euangelium van Johannes, in XXIII. Leerredenen.* (Amsterdam, 1769).

Tijdschrift voor Neerland's Indië. (Batavia, 1839).

Uittreksel en aanmerkingen door de gedeputeerden der E. Classis van Amsteldam, betreffende de samenvoeging of scheidinge der H. Sacramenten, Doop en Avondmaal omtrent de bejaerde personen, die uyt heydenen en Muhametanen tot het Christendom overkomen, so op Batavia, als in alle de andere gemeentens door geheel India, ... (Amsterdam, 1732).

Vaderlandsche letter-oefeningen of tijdschrift van kunsten en wetenschappen. (Amsterdam, 1785).

Valentijn, François. *Deure Der Waarhyd Voor 't Ooge Der Christen-Wereld Geopend, Waar Door Klaar Te Sien Is, Wat Tale Voor Alle Malytse Christenen in Oost-Indien, van Gebruik (...).* (Dordrecht, 1698).

Valentijn, François. *Oud en nieuw Oost-Indiën, vervattende een naaukeurige en uitvoerige verhandeling van Nederlands mogentheyd in die gewesten (...).* Vol. 2. (Dordrecht, 1724).

Valentijn, François. *Oud en nieuw Oost-Indiën, vervattende een naaukeurige en uitvoerige verhandeling van Nederlands mogentheyd in die gewesten (...).* Vol. 3. (Dordrecht, 1726).

Valentijn, François. *Oud en nieuw Oost-Indiën, vervattende een naaukeurige en uitvoerige verhandeling van Nederlands mogentheyd in die gewesten (...).* Vol. 4. (Dordrecht, 1726).

Verbeet, Gerardus. *Memorie, of, getrouw verhaal van alle de moeilykheden, vervolgingen, en mishandelingen, den persoon van Gerardus Verbeet, laatst geweest predikant tot Banda, in Neerlands Oostindien aangedaan, door hem zelfs opgesteld, en voorzien van daar toe specterende papieren en bewyzen.* (Delft, 1762).

De dageraad: Tijdschrift toegewijd aan de verspreiding van waarheid en verlichting in den geest van de natuurlijke godsdienst en zedeleer. (Günst, 1865).

Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap der Kunsten en Wetenschappen. Vol 52. (Batavia, 1901).

Verhaal van drie voorname reizen naar Oostindien, te weten van Johan Jacobsz. Saar, Volkert Evertsz, en Albrecht Herport (Amsterdam, 1671).

Vermeer, Theodorus. *Kort begrip der grondwaarheeden van den christelyken godsdienst, op last van 't eerwaarde collegie van curatoren en scholarchen der stad Batavia, tot gebruik der Indische jeugd opgesteld.* (Batavia, 1778).

Vermeer, Theodorus. *Een groote in Israel gevallen of rouwklagte over het afsterven van ... Petrus Albertus van der Parra, (in leeven) gouverneur generaal van Nederlands Indië* (Batavia, 1776).

Vermeer, Theodorus. *Vrouwe Adriana Johanna Bake, douariere van [...] Petrus Albertus van der Parra [...] overleeden den 18{den} february 1787.* (Batavia, 1787).

Verslag van de werkzaamheden en den staat van het Javasche medewerkend Zendeling-Genootschap te Batavia, 1832. (Batavia, 1832).

Verslag van het beheer en den staat der nederlandsche bezittingen en kolonien in Oost- en West-Indie en ter kust van Guinea over (...). (Utrecht, 1849).

Wachter, Hermanus. *Adres, het welk aan het ... Synode van Noord-Holland, dat in dezen jaare te Haarlem zal gehouden worden, staat overgegeven te worden.* (Amsterdam, 1783).

Wachter, Hermanus. *Bijdragen tot de historie van het despotismus, van den tegenwoordigen tijd, ter bevordering van beredeneerde vrijheid openbaar gemaakt*. (Dordrecht, 1797).

Wachter, Hermanus. *De oorzaken en gevolgen van het verval in de godvrucht, nagespoort in eene leerrede over Openb. II: vs. 4*. (Amsterdam, 1785).

Wachter, Hermanus. *Lyk- en lof-rede op den wel eerwaarden en zeer geleerden heere Josua van Iperen ... Predikant te Batavia*. (Amsterdam, 1781).

Weitzel, August Wilhelm Philip. *Batavia in 1858: Of schetsen en beelden uit de hoofdstad van Neerlandsche Indie*. (Gorinchem, 1860).

Werndly, Georg Heinrich. *Taxlîmu-'Itahkhîkt ... [Overzetting in de Maleische taal door G.H. Werndly van het "Kort uittreksel of uitbreiding van de leere der waarheid die na de godzaligheid is" der eerw. Martinus en Durandus Duirsma, Hillebrandus Menten en Augustinus Geukama; hierby gevoegd een korte uitbreiding over de 12 artykelen des geloofs ... verder nog een kort onderwys voor de jonge kinderen als mede den Kinder catechismus van Jacobus Borstius; voorafgegaan met een Kort bericht van de Maleische letteren.]*. (s.l., 1732).

Werndly, George Henric. *Maleische spraakkunst: Uit de eige schriften der Maleiers opgemaakt. Met eene voorreden, behelzende eene inleiding tot dit werk, en een dubbeld aanhangsel van twee boekzalen van boeken, in deze tale zo van Europeërs, als van Maleiers geschreven*. (Amsterdam, 1736).

Wor, Adriaan. *Instructie voor de predikanten en de ziekenroosters*. (Amsterdam, 1739).

Zeedige aanmerkingen over de verschillen in de kerk van Batavia, rakende de bediening des doops aan bejaerde, die uit de heydenen en Muhammedanen tot het gereformeerde christendom overkomen. (s.l., 1732).

Secondary Sources

Akkeren, Philippus van. *Sri and Christ: A Study of the Indigenous Church in East Java*. (London, 1970).

Allen, Rose Mary, Esther Captain, Matthias van Rossum, and Urwin Vyent, eds. *Staat & slavernij: Het Nederlandse koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen*. (Amsterdam, 2023).

Amersfoort, J. van, and W. J. van Asselt. *Liever Turks dan Paaps? De visies van Johannes Coccejus, Gisbertus Voetius en Adrianus Relandus op de islam*. (Zoetermeer, 1997).

Andaya, Barbara Watson, and Leonard Y. Andaya. *A History of Early Modern Southeast Asia, 1400–1830*. (Cambridge, 2015).

Andaya, Leonard Y. *The World of Maluku: Eastern Indonesia in the Early Modern Period*. (Honolulu, 1993).

Andersen, Astrid Nonbo. "Tranquebar: A Forgotten Danish Colony?" *Review of Development and Change* 14, no. 1–2 (2009): 173–96.

Andersen, Poul. "Jiao." In *The Encyclopedia of Taoism*, ed. Fabrizio Pregadio (London, 2008), 539–44.

- Anderson, Benedict R. O. G. *Language and Power: Exploring Political Cultures in Indonesia* (Ithaca, 1991).
- Anderson, Gerald H., ed. *Biographical Dictionary of Christian Missions*. (Grand Rapids, 1999).
- Aritonang, Jan S., and Karel A. Steenbrink. *A History of Christianity in Indonesia*. (Leiden, 2008).
- Armitage, David. *The Ideological Origins of the British Empire*. (Cambridge, 2000).
- Aymer, Paula L. *Evangelical Awakenings in the Anglophone Caribbean: Studies from Grenada and Barbados*. (New York, 2016).
- Azra, Azyumardi. *The Origins of Islamic Reformism in Southeast Asia: Networks of Malay-Indonesian and Middle Eastern "Ulama" in the Seventeenth and Eighteenth Centuries*. (Crows Nest, 2004).
- Balk, Louisa, F. van Dijk, and D. J. Kortlang. *The Archives of the Dutch East India Company (VOC) and the Local Institutions in Batavia (Jakarta)*. (Jakarta, 2007).
- Ballantyne, Tony. *Entanglements of Empire: Missionaries, Māori, and the Question of the Body*. (London, 2014).
- Ballantyne, Tony. "Strategic Intimacies: Knowledge and Colonization in Southern New Zealand." *Journal of New Zealand Studies* 14 (2013): 4–18.
- Barend-van Haeften, Marijke. "Van scheepsjournaal tot reisverhaal: een kennismaking met zeventiende-eeuwse reisteksten." *Literatuur* 7 (1990): 222–28.
- Bartels, Dieter. *Guarding the Invisible Mountain: Intervillage Alliances, Religious Syncretism and Ethnic Identity among Ambonese Christians and Moslems in the Moluccas*. (Ann Arbor, 1981).
- Bates, Lucy-Ann. *Nationwide Fast and Thanksgiving Days in England, 1640–1660*. (PhD Thesis, 2012).
- Beardslee, John W. "The Dutch Reformed Church and the American Revolution." *Journal of Presbyterian History* 54, no. 1 (1976): 165–81.
- Beck, Andreas J. *Gisbertus Voetius (1589–1676) on God, Freedom, and Contingency: An Early Modern Reformed Voice*. (Leiden, 2021).
- Beke, Katalin. "Nederlands-Indische literatuur in de achttiende eeuw: François Valentijn (1666–1727)." *Acta Neerlandica: bijdragen tot de Neerlandistiek*, no. 3 (2004): 31–39.
- Bemmelen, Sita T. van. *Christianity, Colonization, and Gender Relations in North Sumatra: A Patrilineal Society in Flux*. (Boston, 2017).
- Benton, Lauren. *A Search for Sovereignty: Law and Geography in European Empires, 1400–1900*. (Cambridge, 2009).
- Berg, A. J. van den. *Kerkelijke strijd en zendingsorganisatie: de scheuring in het Nederlands Zendelinggenootschap rond het midden van de negentiende eeuw*. (Zoetermeer, 1997).
- Berg, Maxine. *Luxury and Pleasure in Eighteenth-Century Britain*. (Oxford, 2007).
- Berg, Norbertus Petrus. *Het tooneel te Batavia in vroegeren tijd*. (Batavia, 1880).
- Bethencourt, Francisco. *Racisms: From the Crusades to the Twentieth Century*. (Princeton, 2014).

- Bethlehem, J., and A. C. Meijer. *VOC en cultuur: Wetenschappelijke en culturele relaties tussen Europa en Azië ten tijde van de Verenigde Oostindische Compagnie*. (Amsterdam, 1993).
- Bie, J. P. de, Jakob Loosjes, and L. A. van Langeraad. *Biographisch woordenboek van protestantsche godgeleerden in Nederland*. ('s-Gravenhage, 1919).
- Bijleveld, Nikolaj. *Voor God, volk en vaderland: De plaats van de hervormde predikant binnen de nationale eenwordingsprocessen in Nederland in de eerste helft van de negentiende eeuw*. (Groningen, 2007).
- Billias, George Athan. *American Constitutionalism Heard Round the World, 1776–1989: A Global Perspective*. (New York, 2009).
- Bisschop, R. *Sions vorst en volk: Het tweede-Israëlidee als theocratisch concept in de Gereformeerde kerk van de Republiek tussen ca. 1650 en ca. 1750*. (Veenendaal, 1993).
- Block, Sharon. *Colonial Complexions: Race and Bodies in Eighteenth-Century America*. (Philadelphia, 2018).
- Block, Sharon. *Rape and Sexual Power in Early America*. (Chapel Hill, 2012).
- Bloembergen, Marieke, and Martijn Eickhoff. *The Politics of Heritage in Indonesia: A Cultural History*. (Cambridge, 2020).
- Blussé, Leonard. *De Chinezenmoord: De kolonisatie van Batavia en het bloedbad van 1740*. (Amsterdam, 2023).
- Blussé, Leonard, and Ilonka Ooms, eds. *Kennis en Compagnie: De Verenigde Oost-Indische Compagnie en de moderne wetenschap*. (Amsterdam, 2002).
- Blussé, Leonard, and Nie Dening. *The Chinese Annals of Batavia, the Kai Ba Lidai Shiji and Other Stories (1610–1795)*. (Leiden, 2018).
- Blussé, Leonard. *Strange Company: Chinese Settlers, Mestizo Women and the Dutch in VOC Batavia*. (Dordrecht, 1986).
- Boender, Carolien. *Betrokken burgers: Stedelijk burgerschap van republiek naar koninkrijk*. (Amsterdam, 2024).
- Boetzelaer van Asperen en Dubbeldam, C. W. Th. van. *De Gereformeerde Kerken in Nederland en de zending in Oost-Indië in de dagen der Oost-Indische Compagnie*. (Utrecht, 1906).
- Boetzelaer van Asperen en Dubbeldam, C. W. Th. van. *De protestantsche kerk in Nederlandsch-Indië: Haar ontwikkeling van 1620–1939*. ('s-Gravenhage, 1947).
- Boetzelaer van Asperen en Dubbeldam, C. W. Th. Baron van. "De Geschiedenis van de Maleische Bijbelvertaling in Nederlandsch-Indië." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde* 100, no. 1 (1941): 27–48.
- Boneschansker, J. *Het Nederlandsch Zendeling Genootschap in Zijn Eerste Periode: Een Studie over Opwekking in de Bataafse en Franse Tijd*. (Leeuwarden, 1987).
- Boone, A. Th. *Bekering en Beschaving: De Agogische Activiteiten van het Nederlandsch Zendelinggenootschap in Oost-Java (1840–1865)*. (Zoetermeer, 1997).

- Boone, A. Th. *Zending tussen woord en daad: Twee hoofdstukken uit de geschiedenis van gereformeerd piëtisme en zending*. (Kampen, 1991).
- Boone, A.Th. "Zending en gereformeerd piëtisme in Nederland: Een historisch overzicht." *Documentatieblad Nadere Reformatie* 14 (1990): 1–31.
- Boogert, Jochem van den. *Rethinking Javanese Islam: Towards New Descriptions of Javanese Traditions*. (PhD Thesis, 2015).
- Boomgaard, P. *Empire and Science in the Making: Dutch Colonial Scholarship in Comparative Global Perspective, 1760–1830*. (New York, 2013).
- Boomgaard, P., Harry A. Poeze, and Gerard Termorshuizen. *God in Indië: Bekeringsverhalen uit de negentiende eeuw*. (Leiden, 1997).
- Bosma, Ulbe. *Indiëgangers: Verhalen van Nederlanders die naar Indië trokken*. (Amsterdam, 2010).
- Bosma, Ulbe, and Remco Raben. *Being "Dutch" in the Indies: A History of Creolisation and Empire, 1500–1920*. (Singapore, 2008).
- Breitenbach, Esther. *Empire and Scottish Society: The Impact of Foreign Missions at Home, c. 1790 to c. 1914*. (Edinburgh, 2009).
- Briët, Kees. *Het Hooggerechtshof van Nederlands-Indië 1819–1848: Portret van een vergeten rechtscollege*. (Amsterdam, 2015).
- Brock, Peggy. "Mission Encounters in the Colonial World: British Columbia and South-West Australia." *Journal of Religious History* 24, no. 2 (2000): 159–79.
- Brommer, Bea. *Batavia in 1627: Wonen en leven in een multiculturele stad*. (Amsterdam, 2022).
- Broeyer, F. G. M. "Theologische en kerkelijke pluriformiteit weerspiegeld in tijdschriften: De jaren vijftig van de negentiende eeuw." *DBNL*, no. 7 (1999): 12–50.
- Bruijn, Max de, and Remco Raben, eds. *The World of Jan Brandes, 1743–1808: Drawings of a Dutch Traveller in Batavia, Ceylon and Southern Africa*. (Zwolle, 2004).
- Bruin, Renger E. de, Cornelis van der Haven, Lotte Jensen, and David Onnekink, eds. *Performances of Peace: Utrecht 1713*. (Leiden, 2015).
- Bruin, R. E. de, Cornelis van der Haven, Lotte Jensen, and David Onnekink. "Introduction." In *Performances of Peace: Utrecht 1713*, eds. Renger E. de Bruin, Cornelis van der Haven, Lotte Jensen and David Onnekink, 1–21. (Leiden, 2015).
- Brumund, J.F. G. "Bijdragen tot de geschiedenis der kerk van Batavia." *Tijdschrift voor Indische taal-, land- en volkenkunde* 13, no 4 (1864): 1–190.
- Brug, P. H. van der. *Malaria en malaise: De VOC in Batavia in de achttiende eeuw*. (Amsterdam, 1994).
- Bubandt, Nils. *The Empty Seashell: Witchcraft and Doubt on an Indonesian Island*. (Ithaca, 2014).
- Buijze, W. *Leven en werk van Georg Everhard Rumphius (1627–1702): Een natuurhistoricus in dienst van de VOC*. (Den Haag, 2006).
- Buisman, J. W. *Onweer: Een kleine cultuurgeschiedenis 1752–1830*. (Nijmegen, 2019).

- Buisman, J. W. *Tussen vroomheid en Verlichting: een cultuurhistorisch en -sociologisch onderzoek naar enkele aspecten van de Verlichting in Nederland (1755–1810)*. (Zwolle, 1992).
- Bulten, L. J. *Reconsidering Colonial Registration: Social Histories of Lives, Land, and Labour in Eighteenth-Century Sri Lanka*. (PhD Thesis, 2023).
- Burgers, Herman. *De Garoeda en de Ooievaar: Indonesië Van Kolonie Tot Nationale Staat*. (Leiden, 2010).
- Cachet, F. Lion. *Een jaar op reis in dienst der zending*. (Amsterdam, 1896).
- Carey, Hilary M. *God's Empire: Religion and Colonialism in the British World, c. 1801–1908*. (Cambridge, 2011).
- Carey, Hilary M., ed. *Empires of Religion*. (New York, 2008).
- Carey, Hilary M. "Introduction: Empires of Religion." In *Empires of Religion*, ed. Hilary M. Carey, 1–21. (New York, 2008).
- Carey, Peter. *The Power of Prophecy: Prince Dipanagara and the End of an Old Order in Java, 1785–1855*. (Leiden, 2016).
- Carey, Peter. "Toward the Great Divide: Race Sexuality, Violence and Colonialism in the Indies, from Daendels to the Java War." In *Racial Difference and the Colonial Wars of 19th Century Southeast Asia*, eds. Farish Ahmad-Noor and Peter-Brian Ramsay Carey, 31–72. (Amsterdam, 2021).
- Carson, Cary, Ronald Hoffman, and Peter J. Albert, eds. *Of Consuming Interests: The Style of Life in the Eighteenth Century*. (Charlottesville, 1994).
- Chen Menghong. "Het Rijk van de Chinezen Buiten China: Een Onderzoek Naar de Gemeenschap Te Batavia Op Basis van de Notulen van de Chinese Raad." *Leidschrift* 18 (2019): 62–73.
- Chiu, Hsin-hui. *The Colonial "Civilizing Process" in Dutch Formosa, 1624–1662*. (Boston, 2008).
- Choudhury, Manilata. "The Mardijkers of Batavia: Construction of a Colonial Identity (1619–1650)." *Proceedings of the Indian History Congress* 75 (2014): 901–10.
- Clulow, Adam. "'Splendour and Magnificence': Diplomacy and Sumptuary Codes in Early Modern Batavia." In *The Right to Dress: Sumptuary Laws in a Global Perspective, c. 1200–1800*, eds. Giorgio Riello and Ulinka Rublack, 299–324. (Cambridge, 2019).
- Collins, J. T. *Ambonese Malay and Creolization Theory*. (Kuala Lumpur, 1980).
- Collins, James. "A Book and a Chapter in the History of Malay: Brouwerius' Genesis (1697) and Ambonese Malay." *Archipel* 67 (2004): 77–127.
- Cook, Harold J. *Matters of Exchange: Commerce, Medicine, and Science in the Dutch Golden Age*. (New Haven, 2007).
- Coolsma, S. *De zendingseeuw voor Nederlandsch Oost-Indië*. (Utrecht, 1901).
- Cox, Jeffrey. *The British Missionary Enterprise since 1700*. (London, 2007).
- Dalrymple, William. *White Mughals: Love and Betrayal in Eighteenth-Century India*. (London, 2003).
- DeBernardi, Jean. "Pietism, the Brethren Movement, and the Globalization of Evangelical Christian Practice." *Journal of Early Modern History* 26, no. 1–2 (2022): 124–45.

- Derksen, A. M. *Embodied Encounters: Colonial Governmentality and Missionary Practices in Java and South Dutch New Guinea, 1856–1942*. (PhD Thesis, 2021).
- Derksen, A. M. "On Their Javanese Sprout We Need to Graft the European Civilization': Fashioning Local Intermediaries in the Dutch Catholic Mission, 1900–1942." *Tijdschrift Voor Genderstudies* 19 (2016): 29–55.
- Dirnseiffer, Sylvia I. "W. L. Ritter, een Haarlemmer in de Oost." *Indische letteren: Documentatieblad van de Werkgroep Indisch-Nederlandse Letterkunde* 6, no. 2 (1991): 79–91.
- Doel, H. W. van den. *De stille macht: Het Europese binnenlands bestuur op Java en Madoera, 1808–1942*. (Amsterdam, 1994).
- Doel, H. W. van den. *Zo ver de wereld strekt: De geschiedenis van Nederland overzee vanaf 1800*. (Amsterdam, 2011).
- Duiveman, Adriaan. "Praying for (the) Community: Disasters, Ritual and Solidarity in the Eighteenth-Century Dutch Republic." *Cultural and Social History* 16, no. 5 (2019): 543–60.
- Dulm, Frits van. *"Zonder eigen winne en glorie": Mr. Iman Willem Falck (1736–1785), gouverneur en directeur van Ceylon en Onderhorigheden*. (Hilversum, 2012).
- Eijnatten, J. van. "Beschaafd Koninkrijk: Het NZG en de Motivering van de Zending Omstreeks 1800." In *Twee eeuwen Nederlandse zending 1797–1997: Twaalf opstellen*, eds. Th. van den End, Chr. G. F. de Jong, A. Th. Boone, and P. H. Holtrop, 25–45. (Zoetermeer, 1997).
- Eijnatten, Joris van, and F. A. van Lieburg. *Nederlandse religiegeschiedenis*. (Hilversum, 2005).
- Emden, F. J. G. van. *Kleurig memoriaal van de Hollanders op Oud-Java*. (Amsterdam, 1964).
- Emmer, P. C., and Jos Gommans. *The Dutch Overseas Empire, 1600–1800*. (Cambridge, 2021).
- Emmer, P. C., and Jos Gommans. *Rijk aan de rand van de wereld: De geschiedenis van Nederland overzee 1600–1800*. (Amsterdam, 2012).
- End, Thomas van den. "Zending, gouvernement en Indonesische nationale beweging." In *Geroepen tot zending: Gids voor onderzoek naar de geschiedenis van de Hervormde zending in Indonesië en elders*, eds. Huub Lems and Kaj van Vliet, 85–98. (Utrecht, 2010).
- End, Th. van den. "De weg naar de hemel: het geloof van VOC-predikanten op de Molukken." In *Ora et labora: Twaalf opstellen over christelijke spiritualiteit in de praktijk*, eds. J. van Amersfoort, Pieta van Beek, and G. J. Schutte, 63–76. (Hilversum, 2014).
- End, Th. van den. "Transformatie door informatie? De bijdrage van de Nederlandse zending aan de opinievorming over het koloniale bestel." *Tijdschrift voor Geschiedenis* 105, no. 3 (1992): 429–45.
- End, Th. van den. "Tweehonderd Jaar Nederlandse Zending: Een Overzicht." In *Twee Eeuwen Nederlandse Zending 1797–1997*, eds. Th. van den End, Chr. G. F. de Jong, A. Th. Boone, and P. H. Holtrop, 1–24. (Zoetermeer, 1997).
- End, Th. van den. "Lang van historie, kort van memorie, een beknopte beredeneerde bibliografie van de Nederlandse protestantse zending." In *Het zendingsbusje en de toverlantaarn: Twee eeuwen zendingsliefde en zendingsorganisatie in Protestants Nederland*, eds. G. J. Schutte and J. Vree, 21–42. (Zoetermeer, 2012).

- Engelbrecht, S. P. *Die Kaapse predikante van die sewentiende en agtiende eeu.* (Kaapstad, 1952).
- Enklaar, I. H. *De scheiding der sacramenten op het zendingsveld.* (Amsterdam, 1947).
- Enklaar, I. H. *Joseph Kam: "Apostel der Molukken."* ('s-Gravenhage, 1963).
- Enklaar, I. H. *Life and Work of Dr. J.Th. van Der Kemp 1747–1811: Missionary Pioneer and Protagonist of Racial Equality in South Africa.* (Cape Town, 1988).
- Folkerts, Jan. *Architect van de koloniale staat: Het excentrieke leven van Herman Warner Muntinghe (1773–1827)* (PhD Thesis, 2023).
- Fraassen, Christiaan Frans van. *Ambon in het 19e-eeuwse Indië: Van wingewest tot werfdepot.* (Amsterdam, 2018).
- Frijhoff, Willem. "Fiery Metaphors in the Public Space: Celebratory Culture and Political Consciousness around the Peace of Utrecht." In *Performances of Peace: Utrecht 1713*, eds. Renger E. de Bruin, Cornelis van der Haven, Lotte Jensen, and David Onnekink, 223–48. (Leiden, 2015).
- Gaastra, F. S. *De geschiedenis van de VOC.* (Zutphen, 2007).
- Gaastra, Femme S. "De VOC Als Voorloper van de Koloniale Staat." *Leidschrift* 15, no. 3 (2000): 7–21.
- Ganap, Victor. *Krontjong Toegoe.* (Yogyakarta, 2011).
- Geertz, Clifford. *Negara: The Theatre State in Nineteenth-Century Bali.* (Princeton, 1980).
- Geertz, Clifford. *The Religion of Java.* (Chicago, 1976).
- Gelder, Roelof van. *Het Oost-Indisch avontuur: Duitsers in dienst van de VOC (1600–1800).* (Nijmegen, 1997).
- Gelder, Roelof van. "Jan Brandes: an outsider in the East." In *The World of Jan Brandes, 1743–1808: Drawings of a Dutch Traveller in Batavia, Ceylon and Southern Africa*, eds. Max de Bruijn and Remco Raben, 79–87. (Zwolle, 2004).
- Gommans, Jos, and Loots. "Johannes Hoornbeecks ethnohistorische methode en de nieuwe wereld." In *Reizen door het maritieme verleden van Nederland*, eds. A. M. C. van Dissel, Maurits Ebben, and Karwan Fatah-Black, 189–203. (Zutphen, 2015).
- Gommans, Jos, and Ineke Loots. "Arguing with the Heathens: The Further Reformation and the Ethnohistory of Johannes Hoornbeek (1617–1666)." *Journal of Early Modern History* 39, no. 1 (2015): 45–68.
- Goor, J. van. *Jan Pieterszoon Coen, [1587–1629]: koopman-koning in Azië.* (Amsterdam, 2015).
- Goor, J. van. *Kooplieden, Predikanten & Bestuurders Overzee: Beeldvorming En Plaatsbepaling in Een Andere Wereld.* (Utrecht, 1982).
- Goor, J. van. *Prelude to Colonialism: The Dutch in Asia.* (Hilversum, 2004).
- Groeneboer, Kees. *Weg tot het Westen: het Nederlands voor Indië, 1600–1950: Een taalpolitieke geschiedenis.* (Leiden, 1993).
- Groenhuis, G. *De predikanten: De sociale positie van de gereformeerde predikanten in de Republiek der Verenigde Nederlanden voor ± 1700.* (Groningen, 1977).

- Groot, Hans. *Van Batavia naar Weltevreden: Het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, 1778–1867*. (Leiden, 2009).
- Ha, Polly. "Religious Toleration and Ecclesiastical Independence in Revolutionary Britain, Bermuda and the Bahamas." *Church History* 84, no. 4 (2015): 807–27.
- Haan, F. de. *Oud Batavia, tweede deel*. (Bandoeng, 1935).
- Hägerdal, Hans. "The Native as Exemplum: Missionary Writings and Colonial Complexities in Eastern Indonesia, 1819–1860." *Itinerario* 37, no. 2 (2013): 73–99.
- Haks, Donald. *Vaderland en vrede, 1672–1713: Publiciteit over de Nederlandse Republiek in oorlog*. (Hilversum, 2013).
- Hall, Catherine. *Civilising Subjects: Metropole and Colony in the English Imagination: 1830–1867*. (Cambridge, 2002).
- Harley, Joseph. "Consumption and Poverty in the Homes of the English Poor, c. 1670–1834." *Social History* 43, no. 1 (2018): 81–104.
- Hart, Darryl G. *Calvinism: A History*. (New Haven, 2013).
- Hartigan-O'Connor, Ellen. "Public Sales and Public Values in Eighteenth-Century North America." *Early American Studies* 13, no. 4 (2015): 749–73.
- Hatley, Barbara. *Javanese Performances on an Indonesian Stage: Celebrating Culture, Embracing Change*. (Honolulu, 2008).
- Heering, J. P. *Hugo Grotius as Apologist for the Christian Religion: A Study of His Work De Veritate Religionis Christianae (1640)*. (Leiden, 2004).
- Heijden, Manon van der. "Conflict and Consensus, the Allocation of Public Services in the Low Countries 1500–1800." In *Serving the Urban Community: The Rise of Public Facilities in the Low Countries*, eds. Manon van der Heijden, Elise van Nederveen Meerkerk, Griet Vermeesch, and Martijn van der Burg, 21–41. (Amsterdam, 2009).
- Heijden, Manon van der, Elise van Nederveen Meerkerk, Griet Vermeesch, and Martijn van der Burg, eds. *Serving the Urban Community: The Rise of Public Facilities in the Low Countries*. (Amsterdam, 2009).
- Heikes, W. H. "Klundert Onder Franse Bezetting (1793)." *Jaarboek De Oranjeboom* 17 (1964): 114–21.
- Hoetink, B. "Ni Hoekong Kapitein Der Chineezzen Te Batavia in 1740." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde* 74, no. 1 (1918): 447–518.
- Holtrop, P. N. *Tussen piëtisme en réveil: Het "Deutsche Christentumsgesellschaft" in Nederland, 1784–1833*. (Amsterdam, 1975).
- Huigen, Siegfried. "Indië door een groene bril: de dagboeken van Sytze Roorda van Eysinga." In *Een tint van het Indische Oosten: Reizen in Insulinde 1800–1950*, eds. Rick Honings and Peter Van Zonneveld, 55–64. (Hilversum, 2015).
- Huigen, Siegfried. *Shaping a Dutch East Indies: François Valentyn's VOC Empire*. (Boston, 2023).

- Huigen, Siegried, Jan De Jong, and Elmer Kolfin, eds. *The Dutch Trading Companies as Knowledge Networks*. (Leiden, 2010).
- Ihalainen, Pasi. *Protestant Nations Redefined: Changing Perceptions of National Identity in the Rhetoric of the English, Dutch, and Swedish Public Churches, 1685–1772*. (Leiden, 2005).
- Israel, Jonathan I. *The Dutch Republic: Its Rise, Greatness and Fall, 1477–1806*. (Oxford, 1995).
- Israel, Jonathan. *The Expanding Blaze: How the American Revolution Ignited the World, 1775–1848*. (Princeton, 2017).
- Ittersum, Martine Julia van. *Profit and Principle: Hugo Grotius, Natural Rights Theories and the Rise of Dutch Power in the East Indies, 1595–1615*. (Leiden, 2006).
- Jacobs, Els M. *Koopman in Azië: De handel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie tijdens de 18de eeuw*. (Zutphen, 2000).
- Jansen, Derk. *Omwille van een gezegend eiland: Het leven van jhr. D.F. van Alphen tot 1816*. (Westervoort, 2001).
- Jap-A-Joe, Harold. "Hernhutters in Suriname en de overige Cariben." *Wereld en zending* 32, no. 1 (2003): 29–37.
- Jaski, Bart, Christian Lange, Anna Pytlowany, and Henk J. van Rinsum, eds. *The Orient in Utrecht: Adriaan Reland (1676–1718), Arabist, Cartographer, Antiquarian and Scholar of Comparative Religion*. (Leiden, 2021).
- Jensen, Lotte. *Vieren van vrede: Het ontstaan van de Nederlandse identiteit, 1648–1815*. (Nijmegen, 2016).
- Jensz, Felicity. *Missionaries and Modernity: Education in the British Empire, 1830–1910*. (Manchester, 2022).
- Jeyaraj, Daniel. *Bartholomäus Ziegenbalg, the Father of Modern Protestant Mission: An Indian Assessment*. (Delhi, 2006).
- Jong, Chris de. "Kerk, Adat en Theologie: Een Korte Geschiedenis van Amahui, een Christelijke Negorij op Ceram, 1600–1935." In *Balanceren Op de Smalle Weg: Liber Amicorum Voor Kees van Duin, Alle Hoekema en Sjouke Voolstra*, eds. Lies Brussee-van der Zee and Annelies Verbeek, 1–20. (Zoetermeer, 2002).
- Jong, Chris de. "Van Nederlandsch Zendeling Genootschap tot Hendrik Kraemer Instituut: Twee eeuwen Nederlandse zendingsopleiding." In *Het zendingsbusje en de toverlantaarn: Twee eeuwen zendingsliefde en zendingsorganisatie in Protestants Nederland*, eds. G. J. Schutte and J. Vree, 57–76. (Zoetermeer, 2012).
- Jong, Chris de. "'Vrede door het bloed des Kruises' Zendeling J. E. Jellesma's interpretatie van het devies van het Nederlands Zendelingengenootschap." In *Twee eeuwen Nederlandse zending 1797–1997: Twaalf opstellen*, eds. Th van den End, Chr. G. F. de Jong, A. Th. Boone, and P. H. Holtrop, 71–90. (Zoetermeer, 1997).
- Jong, Christiaan G. F. de. "Bijbel en staatsvorming: Bijbelverspreiding in de Molukken aan het begin der negentiende eeuw." *Documentatieblad voor de geschiedenis van de Nederlandse zending en overzeese kerken* 8, no. 2 (2001): 2–24.

- Jong, Christiaan G. F. de. "Een verloren generatie zendelingen in de Molukken in de negentiende eeuw: de 'vijftigers.'" *Documentatieblad voor de Geschiedenis van de Nederlandse Zending en Overzeese kerken* 7, no. 1 (2000): 24–46.
- Jong, Christiaan G. F. de. "Uit de dagboeken 3,4 en 5 van H. A. F. Wieënkotter, zending van NZG op Ambon en Leti (een der Zuidwester-Eilanden), 1826–1828, Deel I." 2002.
- Jong, Christiaan G. F. de. "Uit de dagboeken 3,4 en 5 van H. A. F. Wieënkotter, zending van NZG op Ambon en Leti (een der Zuidwester-Eilanden), 1826–1828, Deel II," 2002.
- Jong, Joop de. *Een deftig bestaan: Het dagelijks leven van regenten in de 17de en 18de eeuw*. (Utrecht, 1987).
- Jones, Eric. *Wives, Slaves, and Concubines: A History of the Female Underclass in Dutch Asia*. (DeKalb, 2010).
- Jongeneel, J. A. B. *Nederlandse zendingsgeschiedenis: Ontmoeting van protestantse christenen met andere godsdiensten en geloven: 1601–1917*. (Zoetermeer, 2015).
- Jongeneel, J. A. B. *Nederlandse zendingsgeschiedenis, Deel 2: Ontmoeting van protestantse christenen met andere godsdiensten en geloven: 1917–2017*. (Utrecht, 2018).
- Joosse, L. J. *Geloof in de Nieuwe Wereld: Ontmoetingen met Afrikanen en Indianen (1600–1700)*. (Kampen, 2008).
- Joosse, L. J. "Kerk en Zendingsbevel." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G. J. Schutte, 25–42. (Hilversum, 2002).
- Joosse, L. J. *"Schoone dingen zijn swaere dingen": Een onderzoek naar de motieven en activiteiten in de Nederlanden tot verbreiding van de gereformeerde religie gedurende de eerste helft van de zeventiende eeuw*. (Leiden, 1992).
- Kamphuis, Kirsten. "An Alternative Family: An Elite Christian Girls' School on Java in a Context of Social Change, c. 1907–1939." *BMGN - Low Countries Historical Review* 135, no. 3–4 (2020): 133–57.
- Kanumoyoso, Bondan. *Beyond the City Wall: Society and Economic Development in the Ommelanden of Batavia, 1684–1740*. (PhD Thesis, 2011).
- Kaplan, Benjamin J. *Calvinists and Libertines: Confession and Community in Utrecht, 1578–1620*. (Oxford, 1995).
- Keane, Webb. *Christian Moderns: Freedom and Fetish In the Mission Encounter*. (Berkeley, 2000).
- Keijzer, S. *François Valentijn's Oud en nieuw Oost-Indiën met aanteekeningen, volledige inhoudsregisters, chronologische lijsten, enz.* (Amsterdam, 1862).
- Kent, Eddy. *Corporate Character: Representing Imperial Power in British India, 1786–1901*. (Toronto, 2014).
- Ketelaars, Michel. *Compagniesdochters: Vrouwen en de VOC*. (Amsterdam, 2014).
- Kist, N. C., and P. H. Hugenholtz. "De Werkzaamheid Van Het Nederlandsche Zendinggenootschap in Oost-Indië." *Nederlandsch Archief Voor Kerkelijke Geschiedenis* 12 (1841): 471–92.

- Klaver, A. "De Nederduitsch-Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika." *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis / Dutch Review of Church History* 6, no. 1 (January 1, 1913): 306–24.
- Knaap, G. "De 'core business' van de VOC; Markt, macht en mentaliteit vanuit overzees perspectief." Oratie, Universiteit Utrecht, 2014.
http://www2.hum.uu.nl/onderzoek/lezingenreeks/pdf/Knaap_Gerrit_oratie.pdf (consulted January 21, 2021).
- Knaap, G. J. *Kruidnagelen en Christenen: De Verenigde Oost-Indische Compagnie en de bevolking van Ambon 1656–1696*. (Leiden, 2004).
- Knaap, G. J. "The Saniri Tiga Air (Seram): An Account of Its 'Discovery' and Interpretation circa 1675–1950." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde* 149, no. 2 (1993): 250–73.
- Koekkoek, René. "Envisioning the Dutch Imperial Nation-State in the Age of Revolutions." In *The Dutch Empire Between Ideas and Practice, 1600–2000*, eds. René Koekkoek, Anne-Isabelle Richard, and Arthur Weststeijn, 135–57. (London, 2019).
- Koekkoek, René, Anne-Isabelle Richard, and Arthur Weststeijn. "Visions of Dutch Empire: Towards a Long-Term Global Perspective." *BMGN: Low Countries Historical Review* 132, no. 2 (2017): 79–96.
- Koekkoek, René, Anne-Isabelle Richard, and Arthur Weststeijn, eds. *The Dutch Empire between Ideas and Practice, 1600–2000*. (London, 2019).
- Kolle, Annemieke. "In Stilte te werken, niet te willen schitteren: De Vrouwenhulpgenootschappen voor de zending vanaf 1822." In *Het zendingsbusje en de toverlantaarn: Twee eeuwen zendingsliefde en zendingsorganisatie in Protestants Nederland*, eds. G. J. Schutte, J. Vree, and Gerrit de Graaf, 95–112. (Zoetermeer, 2012).
- Kommers, Jean. *Besturen in een onbekende wereld: Het Europese binnenlands bestuur in Nederlands-Indië: 1800–1830: Een antropologische studie*. (Hilversum, 2015).
- Koolen, G. M. J. M. *Een Seer Bequaem Middel: Onderwijs en Kerk Onder de Zeventiende-Eeuwse VOC*. (Kampen, 1993).
- Kooria, Mahmood. *Cosmopolis of Law: Islamic Legal Ideas and Texts across the Indian Ocean and Eastern Mediterranean Worlds*. (PhD Thesis, 2016).
- Krishnaswamy, Natesan, and Lalitha Krishnaswamy. *The Story of English in India*. (New Delhi, 2006).
- Kroeskamp, H. *Early Schoolmasters in a Developing Country: A History of Experiments in School Education in 19th Century Indonesia*. (Assen, 1974).
- Kroeze, Ronald. "Colonial Normativity? Corruption in the Dutch-Indonesian Relationship in the Nineteenth and Early Twentieth Centuries." In *Corruption, Empire and Colonialism in the Modern Era*, eds. Kroeze, Ronald, Pol Dalmau, and Frédéric Monier, 173–208. (Singapore, 2021).
- Kruithof, Maryse. *Shouting in a Desert: Dutch Missionary Encounters with Javanese Islam: 1850–1920*. (Rotterdam, 2014).
- Kusno, Abidin. *Behind the Postcolonial: Architecture, Urban Space and Political Cultures in Indonesia*. (London, 2014).

- Kwisthout, Jan-Karel. *De Mardijkers van Tugu en Depok: Vrijmaking, bevrijding en merdeka*. (Zoetermeer, 2018).
- Laffan, Michael. *The Makings of Indonesian Islam: Orientalism and the Narration of a Sufi Past*. (Princeton, 2008).
- Laffan, Michael. "'A Religion That Is Extremely Easy and Unusually Light to Take On': Dutch and English Knowledge of Islam in Southeast Asia, ca. 1595–1811." In *Empire and Science in the Making: Dutch Colonial Scholarship in Comparative Global Perspective, 1760–1830*, ed. Peter Boomgaard, 165–84. (New York, 2013).
- Lamping, A. J. "Indische zaken (1681–1816): Zielzorg voor het personeel van de V.O.C., aan boord en in de koloniën, georganiseerd door de classes Delft en Schieland." In *Geloof, opbouw en strijd: De geschiedenis van de classis Rotterdam*, ed. H. ten Boom, 71–82. (Delft, 2001).
- Langeraad, Lambregt Abraham. *Het protestantsche vaderland: Biographisch woordenboek van protestantsche godgeleerden in Nederland*. (Kemink, 1907).
- Lauret, Lauren. *Regentenwerk: Vergaderen in de Staten-Generaal en de Tweede Kamer, 1750–1850*. (Amsterdam, 2020).
- Leede, Bente de. "Children Between Company and Church: Subject-Making in Dutch Colonial Sri Lanka, c. 1650–1790." *BMGN - Low Countries Historical Review* 135, no. 3–4 (2020): 106–32.
- Leede, Bente de, and Martijn Stoutjesdijk. "Een 'vriendelyk en Gode aangenaam Ryk'? Protestantisme in het Nederlandse koloniale verleden." In *Kerk, kolonialisme en slavernij*, eds. Bente de Leede and Martijn Stoutjesdijk, 10–24. (Utrecht, 2023).
- Leemans, I.B., and V. Franke. "De Boekzaal der geleerde wereld: spin of vlieg in eigen netwerk?" In *Periodieken en hun kringen: Een verkenning van tijdschriften en netwerken in de laatste drie eeuwen*, eds. Hans Bots and Sophie Levie, 107–24. (Nijmegen, 2006).
- Legêne, Susan. *De bagage van Blomhoff en Van Breugel: Japan, Java, Tripoli en Suriname in de negentiende-eeuwse Nederlandse cultuur van het imperialisme*. (Amsterdam, 1998).
- Lems, Huub, and Kaj van Vliet, eds. *Geroepen tot zending: Gids voor onderzoek naar de geschiedenis van de Hervormde zending in Indonesië en elders*. (Utrecht, 2010).
- Lequin, Frank. *Het personeel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie in Azië in de achttiende eeuw, meer in het bijzonder in de vestiging Bengalen*. (Leiden, 1982).
- Leuker, Maria-Theresia. "Knowledge Transfer And Cultural Appropriation: Georg Everhard Rumphius's 'D'Amboinsche Rariteitkamer' (1705)." In *The Dutch Trading Companies as Knowledge Networks*, eds. S. Huigen, E. Kolfin, and J. Jong, 145–70. (Leiden, 2010).
- Leupe, P. A. "Jakatra 30 Mei 1619, Batavia 30 Mei 1869." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde van Nederlandsch-Indië* 15, no. 3/4 (1868): 535–54.
- Lieburg, F. A. van. *De wereld in: Het Nederlands Bijbelgenootschap 1814–2014*. (Amsterdam, 2014).
- Lieburg, F. A. van. "Het Personeel van de Indische Kerk: Een Kwantitatieve Benadering." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G.J. Schutte, 65–101. (Hilversum, 2002).

- Lieburg, F. A. van. *Levens van vromen: Gereformeerd piëtisme in de achttiende eeuw*. (Kampen, 1991).
- Lieburg, F. A. van. *Profeten en hun vaderland: De geografische herkomst van de gereformeerde predikanten in Nederland van 1572 tot 1816*. (Zoetermeer, 1996).
- Lin, C. H. *Christian Contextualization in Formosa: A Remarkable Episode (1624–1662) of Reformed Mission History*. (PhD Thesis, 2014).
- Loots, Ineke, and Joke Spaans. *Johannes Hoornbeeck (1617–1666), on the Conversion of Indians and Heathens*. (Leiden, 2018).
- Lovett, Richard. *The History of the London Missionary Society, 1795–1895*. (London, 1899).
- Luidens, John Pershing. *The Americanization of the Dutch Reformed Church*. (PhD Thesis, 1969).
- Mak, Geertje. "Children on the Fault Lines: A Historical-Anthropological Reconstruction of the Background of Children Purchased by Dutch Missionaries between 1863 and 1898 in Dutch New Guinea." *BMGN - Low Countries Historical Review* 135, no. 3–4 (2020): 29–55.
- Mak, Geertje. *Huishouden in Nieuw-Guinea: Zending en het kolonialisme van goede bedoelingen*. (Zutphen, 2024).
- Mak, Geertje, Marit Monteiro, and Elisabeth Wesseling. "Child Separation: (Post)Colonial Policies and Practices in the Netherlands and Belgium." *BMGN - Low Countries Historical Review* 135, no. 3–4 (2020): 4–28.
- Manktelow, Emily. *Missionary Families: Race, Gender and Generation on the Spiritual Frontier*. (Manchester, 2016).
- Manse, M. R. *Promise, Pretence and Pragmatism: Governance and Taxation in Colonial Indonesia, 1870–1940* (PhD Thesis, 2021).
- Margana, Sri. *Java's Last Frontier: The Struggle for Hegemony of Blambangan c. 1763–1813*. (Leiden, 2007).
- Maurer, Philippe. *The Former Portuguese Creole of Batavia and Tugu*. (London, 2011).
- Meer, Alexander van der, Philip Post, and Alicia Schrikker. "Burgerschap in het revolutionaire tijdperk? Een brede blik op een roerige periode in de Indonesische archipel." In *Koloniaal burgerschap: Geschiedenis en erfenis*, eds. Karwan Fatah-Black and Lauren Lauret, 65–86. (Amsterdam, 2024).
- Meersbergen, Guido van. "The Diplomatic Repertoires of the East India Companies in Mughal South Asia, 1608–1717." *The Historical Journal* 62, no. 4 (2019): 875–98.
- Meersbergen, Guido van. "Writing East India Company History after the Cultural Turn: Interdisciplinary Perspectives on the Seventeenth-Century East India Company and Verenigde Oostindische Compagnie." *Journal for Early Modern Cultural Studies* 17, no. 3 (2017): 10–36.
- Metcalf, Thomas R. *Ideologies of the Raj*. (Cambridge, 1997).
- Miller, Peter N. "Taking Paganism Seriously: Anthropology and Antiquarianism in Early Seventeenth-Century Histories of Religion." *Archiv Der Religionsgeschichte* 3, no. 1 (2001): 183–209.

- Molen, W. van der. "Hoe heeft zulks kunnen geschieden: Het begin van de Javaanse typografie." In *Woord en schrift in de Oost: De betekenis van zending en missie voor de studie van taal en literatuur in Zuidoost-Azië*, eds. W. van der Molen and Ben Arps, 132–62. (Leiden, 2000).
- Möller, André. "Islam and Traweh Prayers in Java: Unity, Diversity, and Cultural Smoothness." *Indonesia and the Malay World* 33, no. 95 (March 1, 2005): 37–52.
- Muhaimin, A. G. *The Islamic Traditions of Cirebon: Ibadat and Adat Among Javanese Muslims*. (2006).
- Muir, Edward. *Ritual in Early Modern Europe*. (1997).
- Muller, J. M. *Inventaris van het archief van de Commissie tot de Zaken der Protestantse Kerken in Nederlands Oost- en West-Indië [1815–1959], 1815–1958; Ds. D. Lenting [levensjaren 1789–1877], 1820–1836*. (Den Haag, 1979).
- Muthu, Sankar. *Enlightenment against Empire*. (Princeton, 2009).
- Nadler, Steven M. *Spinoza's Heresy: Immortality and the Jewish Mind*. (Oxford, 2004).
- Nayar, Pramod K. *Colonial Voices: The Discourses of Empire*. (Hoboken, 2012).
- Neurdenburg, J. C. *De Christelijke zending der Nederlanders in de 17e en 18e eeuw*. (Rotterdam, 1891).
- Niemeijer, H. E. *Batavia: Een koloniale samenleving in de zeventiende eeuw*. (Amsterdam, 2005).
- Niemeijer, H. E. *Calvinisme en Koloniale Stadscultuur: Batavia 1619–1725*. (Almelo 1996).
- Niemeijer, H. E. "Disciplinary Institutions in an Asian Environment," in *Judging Faith, Punishing Sin: Inquisitions and Consistories in the Early Modern World*, eds. Charles H. Parker and Gretchen Starr-LeBeau, 279–92. (Cambridge, 2017).
- Niemeijer, H. E. *Het archief van het bestuur over de protestantse kerk in Nederlands-Indië/Indonesië (PKNI) 1844–1950, Arsip pengurus Gereja Protestan di Hindia-Belanda/Indonesia (GPI) 1844–±1950*. (Jakarta, 2010).
- Niemeijer, H. E. "Orang Nasrani: Protestants Ambon in de Zeventiende Eeuw." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G. J. Schutte, 127–46. (Hilversum, 2002).
- Niemeijer, H. E. "The Free Asian Christian Community and Poverty in Pre-Modern Batavia." In *Jakarta-Batavia: Socio-Cultural Essays*, eds. Kees Grijns and Peter J. M. Nas, 75–92. (Leiden, 2000).
- Nimwegen, Olaf van. *De veertigjarige oorlog, 1672–1712: De strijd van de Nederlanders tegen de Zonnekoning*. (Amsterdam, 2020).
- Nivens, Susan. "Joseph Kam: Moravian Heart in Reformed Clothing." *International Bulletin of Missionary Research* 35, no. 3 (2011): 164–68.
- Noor, Farish A. *The Discursive Construction of Southeast Asia in 19th Century Colonial-Capitalist Discourse*. (Amsterdam, 2016).
- Noorlander, D. L. *Heaven's Wrath: The Protestant Reformation and the Dutch West India Company in the Atlantic World*. (Ithaca, 2019).

- Noort, Gerrit. *De weg van magie tot geloof: Een onderzoek naar de kerstening en het proces van religieuze verandering in het gebied van de Verenigde Oost-Indische Compagnie in de zeventiende en achttiende eeuw.* (Zoetermeer, 2006).
- Noort, Gerrit. *Protestantse zendingsopleiding in Nederland (1797–2010).* (Zoetermeer, 2012).
- Onnekink, David. *Reinterpreting the Dutch Forty Years War, 1672–1713.* (London, 2017).
- Onnekink, David, and Renger Evert Bruin. *De Vrede van Utrecht (1713).* (Hilversum, 2013).
- Oostindie, Gert. *De parels en de kroon: Het koningshuis en de koloniën.* (Leiden, 2021).
- Oostindie, Gert, and Jessica V. Roitman. "Introduction" In *Dutch Atlantic Connections, 1680–1800: Linking Empires, Bridging Borders*, eds. Gert Oostindie and Jessica V. Roitman, 1–21. (Leiden, 2014).
- Osterhammel, Jürgen. *Unfabling the East: The Enlightenment's Encounter with Asia.* (Princeton, 2018).
- Pagden, Anthony. *Lords of All the World: Ideologies of Empire in Spain, Britain and France, c.1500–c.1800.* (New Haven, 1995).
- Parker, Charles H. "Calvinism and Poor Relief in Reformation Holland." In *The Reformation of Charity: The Secular and the Religious in Early Modern Poor Relief*, ed. Thomas Max Safley, 107–20. (Boston, 2003).
- Parker, Charles. "Converting Souls across Cultural Borders: Dutch Calvinism and Early Modern Missionary Enterprises." *Journal of Global History* 8, no. 1 (2013): 50–71.
- Parker, Charles H. *Global Calvinism: Conversion and Commerce in the Dutch Empire, 1600–1800.* (New Haven, 2022).
- Parker, Charles H. "Missionaries as Exiles: Calvinist Strategies for Restoration in Communities under the Dutch East India Company." In *Religious Diaspora in Early Modern Europe*, eds. Timothy G. Fehler, Greta Grace Kroeker, Charles H. Parker, and Jonathan Ray, 61–73. (London, 2014).
- Parker, Charles H. "The Pillars of a New Community: Conflicts and Cooperation over Poor Relief in Post-Reformation Holland." In *Serving the Urban Community: The Rise of Public Facilities in the Low Countries*, eds. Manon van der Heijden, Elise van Nederveen Meerkerk, Griet Vermeesch and Martijn van der Burg, 155–67. (Amsterdam, 2009).
- Parker, Charles H. "The Seduction of Idols: Dutch Calvinist Reading of Worship and Society in Seventeenth-Century Asia." In *Semper Reformanda: John Calvin, Worship, and Reformed Traditions*, ed. Barbara Pitkin, 163–83. (s.l., 2018).
- Parker, Charles H., and Gretchen Starr-LeBeau. "Introduction." In *Judging Faith, Punishing Sin: Inquisitions and Consistories in the Early Modern World*, eds. Charles H. Parker and Gretchen Starr-LeBeau, 1–12. (Cambridge, 2017).
- Parker, Charles H. "'Better the Turk than the Pope': Calvinist Engagement with Islam in Southeast Asia." In *Protestant Empires: Globalizing the Reformations*, ed. Ulinka Rublack, 177–95. (Cambridge, 2020).
- Partonadi, Sutarman Soediman. *Sadrach's Community and Its Contextual Roots: A Nineteenth Century Javanese Expression of Christianity.* (Amsterdam, 1988).

- Patty, E. S. *Molukse Theologie in Nederland: Agama Nunusaku en Bekering*. (PhD Thesis, 2018).
- Peene, Willem. *Josua van Iperen (1726–1780): Gereformeerd predikant ten tijde van de Verlichting*. (Zoetermeer, 2017).
- Permana, Agus, and Mawardi Mawardi. "Habaib in Batavia in the 17th Century: A Study on the Roles of Habaib in the Process of Islamization and Islamic Preaching." *Tawarikh* 9, no. 1 (2017): 23–32.
- Peters, Nonja. *The Christian Slaves of Depok: A Colonial Tale Unravels*. (Newcastle upon Tyne, 2021).
- Platenkamp, Jos D. M. "Encounters with Christianity in the North Moluccas (Sixteenth-Nineteenth Centuries)." In *The Appropriation of Religion in Southeast Asia and Beyond*, ed. Michel Picard, 217–49. (Cham, 2017).
- Plomp, Marije. "Gericke en het instituut voor Javaanse taal." In *Woord en schrift in de Oost: De betekenis van zending en missie voor de studie van taal en literatuur in Zuidoost-Azië*, eds. W. van der Molen and Ben Arps, 89–105. (Leiden, 2000).
- Pointer, Richard W. *Protestant Pluralism and the New York Experience: A Study of Eighteenth-Century Religious Diversity*. (Bloomington, 1988).
- Pollmann, Judith. "Brabanters Do Fairly Resemble Spaniards after All." In *Public Opinion and Changing Identities in the Early Modern Netherlands: Essays in Honour of Alastair Duke*, eds. Judith Pollmann and Andrew Spicer, 211–28. (Leiden, 2007).
- Pollmann, Judith. *Memory in Early Modern Europe, 1500–1800*. (Oxford, 2017).
- Pollmann, Judith, and Henk te Velde. "New State, New Citizens? Political Change and Civic Continuities in the Low Countries, 1780–1830." *BMGN - Low Countries Historical Review* 133, no. 3 (2018): 4–23.
- Porter, Andrew Neil. *Religion versus Empire? British Protestant Missionaries and Overseas Expansion, 1700–1914*. (Manchester, 2004).
- Porter, David. *The Chinese Taste in Eighteenth-Century England*. (Cambridge, 2010).
- Prabhu, Anjali. *Hybridity: Limits, Transformations, Prospects*. (New York, 2012).
- Protschky, Susie. "Race, Class, and Gender: Debates over the Character of Social Hierarchies in the Netherlands Indies, circa 1600–1942." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde / Journal of the Humanities and Social Sciences of Southeast Asia* 167, no. 4 (2011): 543–56.
- Raben, Remco. *Batavia and Colombo: The Ethnic and Spatial Order of Two Colonial Cities 1600–1800*. (Leiden, 1996).
- Raben, R. "A New Dutch Imperial History? Perambulations in a Prospective Field." *Bmgn-The Low Countries Historical Review* 128, no. 1 (2013): 5–30.
- Raben, Remco. "Ethnic Disorder in VOC Asia: A Plea for Eccentric Reading." *BMGN - Low Countries Historical Review* 134, no. 2 (2019): 115–28.
- Raben, Remco. "Round about Batavia: Ethnicity and Authority in the Ommelanden, 1650–1800." In *Jakarta-Batavia: Socio-Cultural Essays*, eds. Kees Grijns and Peter J. M. Nas, 93–107. (Leiden, 2000).

- Ravensbergen, S. "De archiefdraad oppakken: Historisch onderzoek in het koloniaal archief." In *Nederlands kolonialisme van archief tot geschiedschrijving: Een gids voor onderzoekers*, eds. Alicia Schrikker, Sanne Ravensbergen, Lennart Bes, Pouwel van Schooten, and Anita van Dissel, 127–54. (Leiden, 2023).
- Ravensbergen, S. *Courtrooms of Conflict: Criminal Law, Local Elites and Legal Pluralities in Colonial Java*. (PhD Thesis, 2018).
- Reichgelt, M. G. W. *Revisioning Colonial Childhoods: A Photographic History of Papuan Children in Missionary Networks, 1890–1930*. (PhD Thesis, 2023).
- Rommelink, Willem. *Babad Tanah Jawi, The Chronicle of Java*. (Leiden, 2022).
- Rommelink, Willem G. J. *The Chinese War and the Collapse of the Javanese State, 1725–1743*. (Leiden, 1994).
- Rhijn, L. J. van. *Reis door den Indischen Archipel: In het belang der evangelische zending*. (Rotterdam, 1851).
- Ricklefs, M. C. "The Crisis of 1740–1 in Java: The Javanese, Chinese, Madurese and Dutch, and the Fall of the Court of Kartasura." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde / Journal of the Humanities and Social Sciences of Southeast Asia* 139, no. 2 (1983): 268–90.
- Ricklefs, M. C. *A History of Modern Indonesia since c. 1200*. (New York, 2008).
- Ricklefs, M. C. *Mystic Synthesis in Java: A History of Islamization from the Fourteenth to the Early Nineteenth Centuries*. (Norwalk, 2006).
- Riello, Giorgio, and Ulinka Rublack, eds. *The Right to Dress: Sumptuary Laws in a Global Perspective, c. 1200–1800*. (Cambridge, 2019).
- Rietbergen, P. J. "Aan De Vooravond Van 'Het Groote Missie-Uur': Een Onderzoek Naar De Nederlandse Missiebeweging Gedurende De Eerste Helft Van De Negentiende Eeuw En De Rol Van 'Missietijdschriften' Daarin." *Nederlandsch Archief Voor Kerkgeschiedenis* 70, no. 1 (1990): 75–108.
- Riskianingrum, Devi. "The Chinese and Crime in the Ommelanden of Batavia, 1780–1793." *Masyarakat Indonesia* 39, no. 1 (2013): 157–90.
- Robert, Dana Lee, ed. *Converting Colonialism: Visions and Realities in Mission History, 1706–1914*. (Grand Rapids, 2008).
- Roodenburg, Herman. *Onder censuur: De kerkelijke tucht in de gereformeerde gemeente van Amsterdam, 1578–1700*. (Hilversum, 1990).
- Rooden, Peter van. *Religieuze regimes: Over godsdienst en maatschappij in Nederland 1570–1990*. (Amsterdam, 1996).
- Rooden, P. van. "Dissenters en Bededagen: Civil Religion Ten Tijden van de Republiek." *BMGN - Low Countries Historical Review* 107, no. 4 (January 1, 1992): 703–12.
- Roque, Ricardo, and Kim A. Wagner. *Engaging Colonial Knowledge: Reading European Archives in World History*. (Houndmills, 2012).
- Rose, Sophie. *Regulating Relations: Controlling Sex and Marriage in the Early Modern Dutch Empire*. (PhD Thesis, 2023).

- Ross, Robert. *Clothing: A Global History: Or, the Imperialists' New Clothes*. (Cambridge, 2008).
- Ross, Robert. *Status and Respectability in the Cape Colony, 1750–1870: A Tragedy of Manners*. (Cambridge, 1999).
- Rossum, Matthias van. *Werkers van de wereld: Globalisering, maritieme arbeidsmarkten en de verhouding tussen Aziaten en Europeanen in dienst van de VOC*. (Amsterdam, 2013).
- Rupesinghe, Nadeera. *Lawmaking in Dutch Sri Lanka: Navigating Pluralities in a Colonial Society*. (Leiden, 2023).
- Said, Edward W. *Orientalism*. (New York, 1979).
- Schalkwijk, F. L. *The Reformed Church in Dutch Brazil (1630–1654)*. (Zoetermeer, 1998).
- Schama, Simon. *Overvloed en onbehagen: De Nederlandse cultuur in de Gouden Eeuw*. (Amsterdam, 1988).
- Schnitzeler, Josefina Wilhelmina. *Financial Care for the Vulnerable: Rise and Decline of Holland Orphan Chambers*. (PhD Thesis, 2022).
- Schrikker, A. "Restoration in Java 1815–1830: A Review." *BMGN - Low Countries Historical Review* 130, no. 4 (2015): 132–44.
- Schrikker, Alicia. *Dutch and British Colonial Intervention in Sri Lanka, 1780–1815: Expansion and Reform*. (Boston, 2007).
- Schrikker, Alicia. "Institutional Memory in the Making of Dutch Colonial Culture in Asia (1700–1870)." In *The Dutch Empire between Ideas and Practice, 1600–2000*, eds. René Koekoek, Anne-Isabelle Richard, and Arthur Weststeijn, 112–34. (London, 2019).
- Schulte Nordholt, J. W. *Voorbeeld in de verte: De invloed van de Amerikaanse revolutie in Nederland*. (Baarn, 1979).
- Schutte, G. J. "Christendom en compagnie." In *Kennis en Compagnie: de Verenigde Oost-Indische Compagnie en de moderne wetenschap*, eds. Leonard Blussé and Ilonka Ooms, 87–99. (Amsterdam, 2002).
- Schutte, G. J. "De Gereformeerde Kerk in de Republiek." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G.J. Schutte, 15–24. (Hilversum, 2002).
- Schutte, G. J. "De Grote Koloniale Stadskerk: Batavia." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G. J. Schutte, 111–26. (Hilversum, 2002).
- Schutte, Gerrit. "'Verdreeven Om de Getuygenisse Der Waarheid': Over Bevindelijke Vroomheid in de Kaapkolonie." *Dutch Reformed Theological Journal = Nederduitse Gereformeerde Theologische Tydskrif* 51, no. 1–2 (2010): 131–42.
- Schutte, G. J. "Neerlands India. De wereld van de VOC: Calvinistisch en multi-cultureel." *Historia* 47, no. 1 (2002): 159–86.
- Schutte, G. J. "Verantwoording." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G. J. Schutte, 7–11. (Hilversum, 2002).
- Schutte, G. J. "De Kerk Onder de Compagnie." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G. J. Schutte, 45–64. (Hilversum, 2002).

- Schutte, G. J. *De Nederlandse Patriotten en de koloniën: Een onderzoek naar hun denkbeelden en optreden, 1770–1800*. (Groningen, 1974).
- Schutte, G. J., ed. *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*. (Hilversum, 2002).
- Schutte, G. J. "Het Indisch Sion: Een Terugblik." In *Het Indisch Sion: De Gereformeerde Kerk Onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie*, ed. G. J. Schutte, 237–46. (Hilversum, 2002).
- Schutte, G. J. "Johannes Henricus Redelinghuys: Een revolutionair Kapenaar." *South African Historical Journal* 3, no. 1 (1971): 49–62.
- Schutte, G. J. *Patriotten, prinsgezinden, gereformeerden: Over calvinisme en revolutie in de achttiende eeuw*. (Apeldoorn, 1991).
- Schutte, G. J., J. Vree, and Gerrit de Graaf, eds. *Het zendingsbusje en de toverlantaarn: twee eeuwen zendingsliefde en zendingsorganisatie in Protestants Nederland*. (Zoetermeer, 2012).
- Sens, Angelie. "Dutch Antislavery Attitudes in a Decline-Ridden Society, 1750–1815." In *Fifty Years Later: Antislavery, Capitalism and Modernity in the Dutch Orbit*, ed. Gert Oostindie, 89–104. (Leiden, 1995).
- Sens, Angelie. *Mensap, Heiden, Slaaf: Nederlandse Visies Op de Wereld Rond 1800*. (Den Haag, 2001).
- Singh, Anjana. *Fort Cochin in Kerala, 1750–1830: The Social Condition of a Dutch Community in an Indian Milieu*. (Boston, 2010).
- Sivasundaram, Sujit. *Waves Across the South: A New History of Revolution and Empire*. (London, 2020).
- Sloos, Louis Ph. *Onze Slag bij Waterloo: De beleving van de overwinning op Napoleon in Nederland*. (Nijmegen, 2015).
- Smit, Wouter. *De islam binnen de horizon: een missiologische studie over de benadering van de islam door vier Nederlandse zendingscorporaties (1797–1951)*. (Zoetermeer, 1995).
- Smith Kipp, Rita. "Two Views of the Minahasa; or, Whatever Happened to the Poor, Heathen Bushnatives?" *The Journal of Asian Studies* 63, no. 3 (2004): 597–624.
- Soepenbergh, Jan Hendrik. *Op Ongebaande Wegen: De Afscheiding in Amsterdam (1835) Als Landelijke Proeftuin Voor Vrije Kerken*. (PhD Thesis, 2017).
- Soleiman, Yusak. *The Dutch Reformed Church in Late Eighteenth Century Java: An Eastern Adventure*. (Zoetermeer, 2012).
- Spicer, Andrew. "Dutch Churches in Asia." In *Parish Churches in the Early Modern World*, ed. Andrew Spicer, 321–59 (New York, 2016).
- Steenbrink, Karel A. *Dutch Colonialism and Indonesian Islam: Contacts and Conflicts 1596–1950*. (Amsterdam, 1993).
- Stern, Philip J. *The Company-State: Corporate Sovereignty and the Early Modern Foundations of the British Empire in India*. (Oxford, 2011).

- Stevens, Th. *Vrijmetselarij en samenleving in Nederlands-Indië en Indonesië 1764–1962*. (Hilversum, 1994).
- Stoler, Ann. *Along the Archival Grain: Epistemic Anxieties and Colonial Common Sense*. (Princeton, 2009).
- Stoler, Ann. *Carnal Knowledge and Imperial Power: Race and the Intimate in Colonial Rule*. (Berkeley, 2010).
- Stoler, Ann Laura. "Reason Aside: Reflections on Enlightenment and Empire." In *The Oxford Handbook of Postcolonial Studies*, ed. Grajam Huggan, 39–66. (Oxford, 2013).
- Stoutjesdijk, Martijn. "In openlijken strijd met den geest des Christendoms?" In *Staat & slavernij: Het Nederlandse koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen*, eds. Rose Mary Allen, Esther Captain, Matthias van Rossum, and Urwin Vyent, 380–89. (Amsterdam, 2023).
- Strathern, Alan. "Immanence and Tolerance: Ruler Conversions to Islam and Christianity in Archipelagic Southeast Asia." In *Intercultural Exchange in Southeast Asia: History and Society in the Early Modern World*, eds. Tara Alberts and D. R. M. Irving, 23–58. (London, 2013).
- Strathern, Alan. *Unearthly Powers: Religious and Political Change in World History*. (Cambridge, 2019).
- Straver, Hans. *Vaders en dochters: Molukse historie in de Nederlandse literatuur van de negentiende eeuw en haar weerklank in Indonesië*. (Hilversum, 2018).
- Strugnell, Anthony. "Diderot's Anti-Colonialism: A Problematic Notion." In *New Essays on Diderot*, ed. James Fowler, 74–85 (Cambridge, 2011).
- Suhadi, C. *"I Come from a Pancasila Family": A Discursive Study on Muslim-Christian Identity Transformation in Indonesian Post-Reformasi Era*. (Wien, 2014).
- Sumartana, Th. *Mission at the Crossroads: Indigenous Churches, European Missionaries, Islamic Association and Socio-Religious Change in Java 1812–1936*. (Jakarta, 1993).
- Sundberg, Adam. *Natural Disaster at the Closing of the Dutch Golden Age*. (Cambridge, 2022).
- Sweeney, Kevin M. "High-Style Vernacular: Lifestyles of the Colonial Elite." In *Of Consuming Interests: The Style of Life in the Eighteenth Century*, eds. Cary Carson, Ronald Hoffman, and Peter J. Albert, 1–58. (Charlottesville, 1994).
- Swellengrebel, J. L. *In Leijdeckers voetspoor: anderhalve eeuw bijbelvertaling en taalkunde in de Indonesische talen*. ('s-Gravenhage, 1974).
- Sysling, Fenneke. *Racial Science and Human Diversity in Colonial Indonesia*. (Singapore, 2016).
- Tagliacozzo, Eric. *Producing Indonesia: The State of the Field of Indonesian Studies*. (Ithaca, 2014).
- Tan, Raan-Hann. *Por-Tugu-Ese? The Protestant Tugu Community of Jakarta, Indonesia*. (Lissabon, 2016).
- Taylor, Jean Gelman. *The Social World of Batavia: Europeans and Eurasians in Colonial Indonesia* (Madison, 2009).
- Teeuwen, Daniëlle. *Financing Poor Relief through Charitable Collections in Dutch Towns, c. 1600–1800*. (Amsterdam, 2015).

- Termorshuizen, Gerard. *Journalisten en Heethoofden: Een Geschiedenis van de Indisch-Nederlandse Dagbladpers 1744–1905*. (Leiden, 2001).
- Thianto, Yudha. *The Way to Heaven: Catechisms and Sermons in the Establishment of the Dutch Reformed Church in the East Indies*. (Eugene, 2014).
- Thøfner, Margit. *A Common Art: Urban Ceremonial in Antwerp and Brussels During and After the Dutch Revolt*. (Zwolle, 2007).
- Till, Margreet van. "Social Care in Eighteenth-Century Batavia: The Poorhouse, 1725–1750." *Itinerario* 19, no. 1 (1995): 18–31.
- Tjalsma, Erik Jan, and Ronald Rommes. "Dominees en de runderpest in de tweede helft van de 18e eeuw." *Argos: Bulletin van het Veterinair Historische Genootschap*, no. 59 (2018): 356–63.
- Toulouze, Eva. "Indigenous Agency in the Missionary Encounter: The Example of the Khanty and the Nenets." *Journal of ethnology and folkloristics* 5, no. 1 (2011): 63–74.
- Troostenburg de Bruyn, C. A. L. van. *Biografisch woordenboek van Oost-Indische predikanten*. (Nijmegen, 1893).
- Troostenburg de Bruyn, Caspar Adam Laurens van. *De Hervormde Kerk in Nederlandsch Oost-Indie onder de Oost-Indische Compagnie (1602–1795)*. (Arnhem, 1884).
- Veer, Peter van der. "Syncretism, Multiculturalism and the Discourse of Tolerance." In *Syncretism/Anti-Syncretism: The Politics of Religious Synthesis*, eds. Rosalind Shaw and Charles Stewart, 185–97. (London, 2003).
- Veer, Peter van der, ed. *Conversion to Modernities: The Globalization of Christianity*. (New York, 1996).
- Velde, Paul van der. *Wie onder palmen leeft: De sublieme wereld van Jacob Haafner (1754–1809)*. (Amsterdam, 2011).
- Verheijen, B. "Het Javaasch Menschlievend Genootschap en de Afschaffing van de Slavernij in Nederlands-Indië." *Nieuw Letterkundig Magazijn* 38, no. 12 (2020): 25–30.
- Verhoef, M., G. van der Harst, L. van Stekelenburg, A. van Geyt, and B Semeijn. *Inventaris van de Archieven van de Rechtsvoorgangers van de Raad Voor de Zending, 1797–1950*. (Utrecht, 2010).
- Veur, Paul W. van der. *Freemasonry in Indonesia from Radermacher to Soekanto, 1762–1961*. (Athens, 1976).
- Vickers, Adrian. *A History of Modern Indonesia*. (Cambridge, 2013).
- Vink, Marcus P. M. *Encounters on the Opposite Coast: The Dutch East India Company and the Nayaka State of Madurai in the Seventeenth Century* (Leiden, 2015).
- Vree, Jasper. "Een pligt van ieder Christen en van de geheele gemeente des Heeren, een halve eeuw afdeling Groningen van het Nederlandsch Zendeling Genootschap (1832–1882)." In *Het zendingsbusje en de toverlantaarn: Twee eeuwen zendingsliefde en zendingsorganisatie in Protestants Nederland*, eds. G. J. Schutte, J. Vree, and Gerrit de Graaf, 77–94. (Zoetermeer, 2012).
- Vries, Lourens de. "Newton Goes East: Natural Philosophy in the First Malay Grammar (1736) and the First Malay Bible (1733)." *The Bible Translator* 69, no. 2 (2018): 214–32.

- Wamelen, Carla van. *Family life onder de VOC: Een handelscompagnie in huwelijks- en gezinszaken*. (Hilversum, 2014).
- Wassenberg, Tanja. *Jacob Blauw (1759–1829)*. (Hilversum, 2022).
- Weener, Karel. *Steinharts biecht: Zielenstrijd op de Batoe-eilanden*. (Amsterdam, 2020).
- Wekker, Gloria. *White Innocence: Paradoxes of Colonialism and Race*. (Durham, 2016).
- Wiesner, Merry E. *Christianity and Sexuality in the Early Modern World: Regulating Desire, Reforming Practice*. (London, 2010).
- Wijnmalen, T. C. L. "Nota van Dr J. F. C. Gericke Omtrent de Oplichting van Een Instituut Voor de Inlandsche Talen En Litteratuur." *Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde / Journal of the Humanities and Social Sciences of Southeast Asia* 21, no. 1 (1874): 313–19.
- Wildenbeest, Gerrit. "Met de tijd meegaan. Over tijd en tijdsritmen ten plattelande." *Amsterdams Sociologisch Tijdschrift* 14, no. 4 (1988): 561–91.
- Wilson, J. F. "Religion and Revolution in American History: Religion and History." *The Journal of Interdisciplinary History* 23, no. 3 (1993): 597–613.
- Xavier, Ângela Barreto, and Ines G. Županov. *Catholic Orientalism: Portuguese Empire, Indian Knowledge (16th–18th Centuries)*. (New Delhi, 2015).
- Xu, Guanmian. "The 'Perfect Map' of Widow Hiamtse: A Micro-Spatial History of Sugar Plantations in Early Modern Southeast Asia, 1685–1710." *International Review of Social History* 67, no. 1 (2022): 97–126.
- Yoder, Lawrence M. *The Introduction and Expression of Islam and Christianity in the Cultural Context of North Central Java*. (PhD Thesis, 1987).
- Ypeij, Annaeus. *Geschiedenis der Nederlandsche Hervormde Kerk*. (Breda, 1827).
- Zuidervaart, Huib J., and Rob H. Van Gent. "A Bare Outpost of Learned European Culture on the Edge of the Jungles of Java: Johan Maurits Mohr (1716–1775) and the Emergence of Instrumental and Institutional Science in Dutch Colonial Indonesia." *Isis* 95, no. 1 (2004): 1–33.
- Zuiderweg, A. M. *Batavia Berijmd: Een Geschiedenis van de Compagniesliteratuur en een Overzicht van de Compagniesdichters in Batavia*. (PhD Thesis, 2017).
- Zuiderweg, Adrienne. "Jacobus Cornelis Mattheus Radermacher (1741–1783)." *Indische letteren: Documentatieblad van de Werkgroep Indisch-Nederlandse Letterkunde* 6, No. 4 (1991): 161–77.
- Zuiderweg, Adrienne. "Nieuwsgaring in Batavia Tijdens de VOC." *Tijdschrift Voor Tijdschriftstudies*, no. 28 (2010): 108–26.
- Zuiderweg, Adrienne. "Vuurwerk, illuminaties en wijnsputende fonteinen: VOC-feestvreugde in Batavia." *Indische letteren: Documentatieblad van de Werkgroep Indisch-Nederlandse Letterkunde* 21, no. 1 (2006): 81–94.
- Županov, Ines G. *Disputed Mission: Jesuit Experiments and Brahmanical Knowledge in Seventeenth-Century India*. (Delhi, 2001).
- Županov, Ines G. *Missionary Tropics: The Catholic Frontier in India (16th–17th Centuries)*. (Ann Arbor, 2005).

Županov, Ines G., and Pierre Antoine Fabre, eds. *The Rites Controversies in the Early Modern World*. (Boston, 2018).

Županov, Ines G., and Pierre Antoine Fabre. "The Rites Controversies in the Early Modern World: An Introduction." In *The Rites Controversies in the Early Modern World*, eds. Ines G. Županov and Pierre Antoine Fabre, 1–26. (Leiden, 2018).

Zwarts, Harm. "Reformed Deaconries As Providers Of Credit In Dutch Settlements, 1650–1700." *New York History* 96, no. 3 (2022): 301–17.

Appendix 1 – Diaconal income in the Eighteenth Century (Dutch)

Table 3 Income of the deaconate between 1690 and 1795 in rijksdaalers (rds)

1690	Rds	1746	Rds	1766	Rds	1795	Rds
Interests on capital	2374,4	Interests on capital	3375,00	Interests on capital	4536,45	Interests on capital	13507,25
Collections	12547,1	Collections	8924,10	Collections	5847,33	Collections	3541,70
Castle Church	877	Kasteelkerk	1534,33	Inkomsten der armen	7659,10	Gereformeerde	3401,24
City Church	7242,15	Hollandse kerk	4114,11	Verwisselde goude specien	119,48	Lutherse	140,00
Portuguese Churches	3901,45	Maleijse kerk	424,27	Allimentatien	1,56	Inkomsten der armen	4131,70
Malay Church	526,45	Binnen Portugese kerk	1622,29	Nalatenschappen	106,46	Rendement boedels geallimenterden	388,33
Donatieën	2928,1	Buiten Portugese kerk	1197,23	Verkogte Bedak	33,00	Legaten bij testament	20,00
Uit Timor	1.120	Op het eiland omrust	49,14	V' een mille	1802,38	Armenbussen	203,70
Verschillende legaten	843,36	Op Purmerend	2,13	Boete gebruik van wagens op den ondertrouw en trouwdag	225,00	Collectes bij ondertrouw	164,28
Scheepsbussen	162,4	Admiraalsschip	15,80	Milde giften	4,24	Pernille verkogte losse goederen	1044,20
Armenbussen in de stad	458,03	De optogt na de bovenlanden	47,29	Geligt uijt de armenbussen	325,33	Verbeurde boetens	118,00
Buiten de stad	10,36	Gecollecteerde ongangbare geldspetten	9,50	Vendpenningen	1145,20	Emancipieren der lijfgeenen	2187,24
70 lasten rijst van de VOC	280	Inkomsten der armen, bestaande uit:	13627,33	Condemnatien	307,40	Over amphiëon op Bantam	4,28
Schenking	25	Condemnatiepenningen	457,24	Gedoneerde penningen	63,12		
Erfenissen	277,19	Milde giften	410,00	't Vrijgeven der slaven	4130,00		
Betalde schulden daartegen	-264,36	Legaten bij testamentaire dispositien	694,32	Legaten	341,00		
Ongangbaar geld vernootlen	15,08	Buitencomptoire armbussenpenningen	826,20	Winst bij den bank	40,18		
Condemnatien en Boeten	317	Van Semarang Wegens diverse geconfisceerde vaartuijgen	2726,38	Ondertrouw in de waarneming	187,00		
Voor de Raad van Justitie	15	Ongangbare speten offerkist	173,16	Preesent	30,00		
Commiss. Van Huv. Zaken	12	Armbussen binnen als buiten dese stad	854,34	Comp	70,30		
Te laat bepraven stadskerk	170	Armbussen der schepen	24,36	Vervallen erfenisse	500,00		
Idem Portugese kerken	120	Vendutpenningen wegens diverse verkogte goederen	465,44				
Allimentatiepenningen	467,06						
Orkosten in het armenhuis	88,02						
Idem in het weeshuis	172,24	Nalatenschappen diverse personen aan diaconie overgegeven (...)	5647,58				
Idem van armen buiten het weeshuis	206,28	Diverse Kleine posten		Diverse kleine posten			
Total income	18635,1		25926,34	Totaal	18043,32		21180,80